

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ НАЦРТА ЗАКОНА О СПОРТУ

УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о спорту садржан је у члану 68. став 4. Устава Републике Србије према којем Република Србија помаже развој здравствене и физичке културе; у члану 97. став 1. тачка 10) Устава Републике Србије, према којем Република Србија уређује и обезбеђује систем у области спорта и у члану 190. став 1. тачка 4) према којем се општина стара о задовољавању потреба грађана у области спорта и физичке културе, у складу са законом.

РАЗЛОЗИ И ЦИЉЕВИ ДОНОШЕЊА НОВОГ ЗАКОНА О СПОРТУ

Закон о спорту Републике Србије (у даљем тексту: Закон) донет је 1996. године („Службени гласник РС”, број 52/96). Анализа примене Закона и проблема са којима се сусрећу у раду државних органи и организације у области спорта показала је да је Закон у основи одговорио очекивањима која су постојала при његовом доношењу, али и да је за даље унапређење стања у спорту Републике Србије потребно донети нови Закон о спорту. Разлози за доношење новог закона могу се класификовати на следећи начин:

- разлози који проистичу из непрезиозности или неприменљивости, односно сувишности појединих решења Закона,
- разлози који проистичу из неусклађености са другим новодонетим правним прописима,
- разлози који проистичу из нових прописа који су у међувремену донети или су у процедури доношења,
- разлози који проистичу из нерегулисаности појединих важних питања за функционисање система спорта у Републици Србији, како у важећем Закону тако и у општим законима за поједине области,
- разлози који проистичу из неусклађености појединих решења Закона са корисним упоредноправним решењима.

Вршење спортских активности и делатности улази у велики број области које су регулисане одговарајућим законима. Ствар је политичког одређења и правне технике да ли ће поједина „спортска” питања бити регулисана у оквиру општих системских закона који регулишу поједине области или ће се регулисати једним „спортским” *lex specialis* законом. Изразита специфичност спорта и искуство да специфичности увек остану изван општег закона, указују да је потребно посебним законом уредити сва она питања која су од посебног значаја за ефикасно и складно функционисање спорта у Републици Србији, тако да Закон постоји већ више од деценије али је потребно важеће решење ускладити са потребама и интересима спорта данас.

У концепирању предложених решења пошло се од следећих циљева:

1. Установљење система спорта у складу са Европском спортском повељом, Принципима политике спорта за све, Кодексом спортске етике, Конвенцијом о спречавању насиља у спорту, Конвенцијом о спречавању допинга у спорту и Спортском изјавом самита шефова држава и влада Европске уније из Амстерлама.

повеље је: омогућавања сваком појединцу да учествује у спорту; заштита и развој моралних и етичких основа спорта, као и људског достојанства и безбедности оних који су укључени у спорт.

Према Европском кодексу спортске етике и Европској спортској повељи спорт у основи мора бити:

- 1) доступан свима под једнаким условима;
- 2) хуман;
- 3) слободан и добровољан;
- 4) здрав и сигуран (безбедан);
- 5) фер, толерантан, етички прихватљив и усмерен ка пуном остваривању личности;
- 6) у складу са природном средином и друштвеним окружењем;
- 7) независан од злоупотреба у политичке, комерцијалне и финансијске сврхе, односно циљева који су супротни спортском духу.

Спортски дух је суштинска вредност спорта и карактеришу га: етика, фер-плеј и поштење; здравље; изузетна достигнућа, карактер и образовање; радост и забава; тимски рад; посвећеност; поштовање правила и закона, поштовање себе и других учесника; храброст; заједница и солидарност.

Националне политике (свих нивоа јавне власти) у области спорта и релевантна легислатива требају да се заснивају на Европској спортској повељи и Европском кодексу спортске етике. Остваривање циљева Европске спортске повеље и Европске урбане повеље представља оквир и за улогу локалне заједнице у развоју спорта.

Према Европској спортској повељи, Кодексу спортске етике и Повељи спорта за све, улога јавних власти у области спорта је да:

1. предузимају мере како би се обезбедило да сви грађани имају прилику да се баве спортом и, где је то потребно, предузимају додатне мере како би се младим талентованим људима, али и хендикепираним и инвалидима, било појединцима или групама омогућило да ефикасно користе ту могућност;
2. не дозволе било какву дискриминацију;
3. обезбеде опште планирање потребних спортских објеката (број, разноврсност и доступност);
4. осигурају изградњу темеља: спорт у школама и око школа;
5. промовишу бављења спортом у свим сегментима популације кроз пружање одговарајућих услова и програма свих врста, обезбеђивање квалификованих инструктора, лидера или аниматора;
6. охрабрују пружање могућности за бављење спортом на радном месту;
7. подрже и подстакну бављење спортом на вишим нивоима на одговарајуће и посебне начине, у сарадњи са релевантним спортским организацијама. Подршка треба да покрије различита подручја, као што су: препознавање талената и саветовање; пружање одговарајућих услова; развој бриге и подршке кроз спортску медицину и спортску науку; охрабривање тренирања уз примену научних метода; едукација за тренере и друге лидерске функције; помоћ клубовима у образовању одговарајућих структура и такмичарских екипа;
8. унапреде стручни рад у спорту (људски ресурси - треба подржан развој курсева које ће држати одговарајуће организације и који ће водити до диплома и квалификација које покривају све аспекте промоције спорта);
9. усклађују спортске активности са ограниченим ресурсима планете и њихово практиковање у складу са принципима оправданог развоја и уравнотеженог управљања околином;
10. развију одговарајуће структуре и средства за сакупљање и дистрибуцију релевантних информација;

користити, Нацрт закона предвиђа систем годишњих програма (програми који представљају редовне, годишње активности учесника у спорту кроз које се остварује општи интерес у спорту) и систем јавних позива за достављање посебних програма, динамику достављања тих програма усклађену са буџетским календаром, као и услове и критеријуме за избор и финансирање реализовања програма и пројеката организација у области спорта, закључивање уговора, уз редовну контролу наменског утрошка датих средстава.

б. Начело потпуног регулисања области спорта

Нацртом закона регулишу се све области у којима се остварују спортске активности и делатности и сви организациони облици у спорту. Како се преко 95% свих организација у области спорта налази у правном режиму удружења грађана, односно савеза удружења, а спортска удружења показују изразите специфичности у односу на друга удружења грађана, Нацрт закона у потпуности регулише правни положај спортских удружења и савеза, почев од оснивања и регистрације, па све до статусних промена и престанка.

ОСНОВНИ КОНЦЕПТ ЗАКОНСКОГ УРЕЂЕЊА СПОРТА

Према Студији о националном спортском законодавству у Европи коју је 1999. години објавио Савет Европе (A.N Chaker), у приступу законском регулисању спорта у Европи се могу разликовати у основи два модела, и то у односу на три питања: 1) да ли се државним законодавством регулише у погледу структуре и надлежности значајан део спортског покрета (интервенционистички приступ) или је то регулисање само парцијално (неинтервенционистички приступ); 2) да ли су државне надлежности постављене централистички или се врши децентрализација власти; 3) да ли је невладин спортски сектор постављен тако да се на врху пирамиде налази једна организација, која у себи обухвата како олимпијски комитет, тако и све националне спортске савезе (консолидован систем), или у том погледу постоји разлика између олимпијског комитета и других националних савеза, односно још једног националног општег спортског савеза (неконсолидован систем).

Србија   интервенционистички   децентрализована   неконсолидован

На крају претходне табеле дали смо основне поставке концепта који је разрађен Нацртом закона. Такав концепт одговара како нашој спортској и правној традицији, тако и потребама даљег развоја нашег спорта.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОЈЕДИНИХ ВАЖНИЈИХ РЕШЕЊА

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 1 – 6)

Нацртом закона јасно се утврђује да је спорт делатност од посебног значаја за Републику Србију и прецизирају се поједини изрази који се користе у тексту Нацрта закона.

СИСТЕМ СПОРТА И УЧЕСНИЦИ У СИСТЕМУ СПОРТА (чл. 7-114)

Нацртом закона установљен је систем спорта који чине физичка и правна лица, као и предузетник, који се баве спортском активношћу, односно делатношћу, као учесници у систему спорта.

- 7) Посебно је значајно решење које утврђује обавезу да је спортска организација дужна да закључи уговор о осигурању перспективних и врхунских категорисаних спортиста од последица несрећних случајева за време обављања спортске активности. Осигурана сума на коју мора бити уговорено обавезно осигурање по једном спортисти не може бити нижа од динарске противвредности следећих износа: 10.000 евра за случај смрти спортисте; 20.000 евра за случај трајног губитка опште радне способности спортисте и способности да се бави спортским активностима; 5.000 евра за случај пролазне неспособности за рад, односно за бављење спортским активностима, на име накнаде за губитак прихода и стварних трошкова лечења спортисте. Ако спортска организација не закључи уговор о осигурању, дужна је да накнади штету коју претрпи спортиста који није осигуран. Имајући у виду да је бављење спортом, а нарочито такмичарским, повезано са бројним ризицима који се не могу чак и при највећој пажњи отклонити, оваквим решењем се, у складу са најбољим упоредноправним решењима, појачава заштита спортиста од разних несрећних случајева која су стални пратилац спортских активности, и који могу изненада и да му прекину спортску каријеру, а некада и да се заврше трагично.
- 1) Посебно је прописана обавеза спортиста да учествују у припремама и наступима националних спортских репрезентација и обавеза спортских организација да спортисти омогуће учешће у националној спортској репрезентацији када је позван у репрезентацију.

ОСТАЛА ФИЗИЧКА ЛИЦА У СИСТЕМУ СПОРТА (чл. 23-31)

Нацрт закона посебну пажњу покљонио је стварању законске основе за даљи развој и унапређење стручног рада у области спорта. Стручни рад у спортским организацијама и другим организацијама у области спорта могу искључиво обављати спортски стручњаци и стручњаци у спорту.

Спортски стручњаци су лица која имају одговарајуће високо образовање у области спорта, односно физичке културе, или су оспособљена за обављање одређених стручних послова у спорту, у складу са овим законом.

Стручњаци у спорту су лица других занимања која имају одговарајуће образовање за те послове и доприносе остваривању спортских активности и спортских делатности.

Стручни васпитно-образовни рад са децом могу да врше само спортски стручњаци који имају одговарајуће високо образовање у области спорта, односно физичке културе, при чему је, услед прилагођавања постојећег стања у пракси, дата могућност у прелазним одредбама да они стручњаци који не испуњавају услове у погледу прописане стручне спреме према овом закону, могу и даље да обављају тај рад ако су најмање 25 година обављали овај рад од чега најмање 15 година са децом.

Спортски стручњаци и стручњаци у спорту дужни су да планирају и евидентирају стручни рад који обављају у организацији у области спорта. Организације у области спорта доносе план стручног образовања, оспособљавања и усавршавања спортских стручњака и стручњака у спорту и обезбеђују услове за његово остваривање, у складу са спортским правилима надлежног националног гранског савеза. Дозволе за рад спортским стручњацима издаје, обнавља и одузима надлежни национални грански спортски савез, у сарадњи са одговарајућом високошколском установом и води евиденцију тих дозвола. Трошкове издавања и обнављања дозвола за рад утврђује надлежни национални савез, уз претходну сагласност Министарства, а исте плаћа подносилац захтева. Дозвола за рад издата од стране надлежног међународног спортског савеза сматра се важећом дозволом за рад за период за који је издата.

Трошкове стручног образовања, оспособљавања и усавршавања плаћају организације у

области спорта или заинтересовани појединци, а ако се ти трошкови обезбеђују из средстава организације, у складу са њеним општим актима, међусобна права и обавезе уређују се уговором којим се посебно одређују услови финансирања и обавеза тог лица у одређеном временском периоду, по завршетку стручног образовања, оспособљавања и усавршавања, да ради у тој организацији.

Сматрајући да постојећи систем стручног оспособљавања у области спорта није дао очекиване резултате и прихватајући сугестије високошколских установа у области спорта, законом су извршене промене у дефинисању ко може да се бави стручним оспособљавањем у области спорта и под којим условима.

Пословима стручног оспособљавања могу се бавити високошколске установе које имају акредитоване одговарајуће студијске програме. Ако се у овим високошколским установама не могу стећи одговарајућа стручна звања у области спорта, или за које не постоји интерес тих установа да их врше, односно да их врше у довољној мери, пословима оспособљавања могу се бавити и друге организације које испуњавају услове у погледу простора, опреме и кадрова. Такође, овим пословима могу се бавити и национални грански спортски савези и национална стручна спортска удружења, ако је то предвиђено спортским правилима надлежног међународног спортског савеза, у сарадњи са одговарајућом високошколском установом. Министар надлежан за послове спорта ближе прописује услове за оспособљавање, а испуњеност тих услова утврђује спортски инспектор. Министар, такође, уређује наставни план и начин стручног оспособљавања и услове и начин издавања, обнављања и одузимања дозволе за рад, број полазника и утврђује образац и садржину уверења о завршеном оспособљавању за обављање одређених стручних послова у спорту.

Над стручним радом у области стручни надзор врши Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије, а на територији аутономне покрајине Покрајински завод за спорт и медицину спорта, према акту министра надлежног за спорт.

ПРАВНА ЛИЦА У СИСТЕМУ СПОРТА (ОРГАНИЗАЦИЈЕ У ОБЛАСТИ СПОРТА) (чл. 31-114)

Нацрт закона регулише све организационе облике који се појављују у области спорта: спортске организације (спортско удружење и спортско привредно друштво), предузетник спортска друштва, грански спортски савези, територијални спортски савези, Олимпијски комитет Србије, стручна и друга удружења и савези у области спорта, Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије, установе и привредна друштва у области спорта и спортске задужбине, фондације и фондови. Нацртом закона су препознати и регулисани сви постојећи и могући облици организовања у области спорта, како по природи активности тако и по територијалној припадности. Поједини организациони облици су у потпуности регулисани, а поједини само у деловима који су специфични за област спорта, док се у осталим деловима упућује на примену општих закона. Сходно захтевима из ранијих јавних расправа, у закону се у потпуности регулише правни положај и рад спортских удружења, пошто је закључено да она имају изразите специфичности у односу на друга удружења и да раздвајање регулисања правног положаја спортских удружења у више закона представља велику тешкоћу при примени закона за чланове спортских удружења.

СПОРТСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ (чл. 31-33)

Овим одредбама закона прописани су општи услови за све облике спортских организација који морају да буду испуњени како би спортска организација могла да обавља спортске активности и спортске делатности. Наиме свака спортска организација мора да има:

- 1) учлањене или уговором ангажоване спортисте;
- 2) ангажоване спортске стручњаке у зависности од врсте делатности;

- потписивањем оснивачког акта и статута. Оснивачки акт спортског удружења има форму уговора (споразума) о оснивању и сачињава се у писменој форми.
- 5) Како спортска удружења имају аутономију уређења унутрашњих односа у организацији, за његово постојање и рад су од одлучујућег значаја статут и друга општа акта. Због тога Нацрт закона прописује да је статут основни општи акт спортског удружења, да он мора имати одређену садржину (круг питања која се регулишу) и да сваки члан спортског удружења има право да добије примерак статута спортског удружења. Сви други општи акти спортског удружења морају бити у сагласности са статутом. Такође и појединачни акти које доносе органи и овлашћена лица у спортском удружењу морају бити у складу с општим актом спортског удружења. Новина коју уводи закон јесте ограничење висине чланарине која не може бити већа од једне десетине (двадесетине) просечне зараде на нивоу Републике Србије утврђене од стране републичког органа надлежног за статистику за предходну буџетску годину, а која мора бити предвиђена статутом.
- 6) Свако спортско удружење има назив и седиште. У пракси је, међутим, у погледу назива спортских удружења било пуно проблема, јер ни важећи Закон о спорту ни Закон о друштвеним организацијама и удружењима грађана то питање није регулисао. Због тога, Нацрт закона прописује да назив спортског удружења мора бити на српском језику, односно српском језику и језицима који су у службеној употреби на територији на којој се налази његово седиште и писму које је у службеној употреби. Назив спортског удружења може бити и на страном језику, односно може да садржи и поједине стране речи, ако оне чине име, односно назив оснивача, односно ако су уобичајене у српском језику или ако за њих нема одговарајуће речи у српском језику, односно ако се ради о речима на мртвом језику. Спортско удружење може имати и скраћени назив, који се одређује статутом, с тим да се и скраћени назив уписује се у регистар. Назив новооснованог спортског удружења мора се јасно разликовати од назива других спортских удружења која су уписана или уредно пријављена за упис у регистар код истог органа. Из назива спортског удружења мора бити видљиво да је у питању спортска организација, а назив не сме доводити ни у заблуду у погледу циљева спортског удружења или о томе о каквој се врсти правног лица ради. Седиште спортског удружења мора бити на територији Републике Србије, с тим да се као седиште одређује она јединица локалне самоуправе из које се управља активностима и делатностима спортске организације. У пословној кореспонденцији и у јавном иступању, спортско удружење уз свој назив наводи и своје седиште. Такво решење је потребно због спречавања "замене идентитета" у правном саобраћају, јер у Републици има пуно клубова са истим именом, који наступају чак и у истим такмичењима (нпр. много клубова има назив „Раднички”);
- 7) Чланови спортског удружења су оснивачи и лица која накнадно приступе спортском удружењу у складу са његовим статутом. У складу са Конвенцијом о заштити права деце, закон прописује да физичко лице може бити члан спортског удружења независно од година старости, у складу са законом и статутом. Изјаву о приступању, односно учлањењу у спортско удружење за малолетно лице до 14 година старости даје сам малолетник уз писмену сагласност родитеља, усвојиоца или стараоца. Спортско удружење може, такође, у складу са статутом, имати различите категорије чланова, са различитим правима и обавезама, с тим да чланови исте категорије морају имати иста права и обавезе. Оваквим решењима се омогућава да спортско удружење профилише своју унутрашњу структуру и организацију у зависности и од степена ангажовања појединих чланова у остваривању циљева удружења, уважавајући начело да онај ко више доприноси може и да има већа права. С обзиром да је у пракси чест извор сукоба и проблема

законом предвиђеним случајевима. За арбитра може бити именован дипломирани правник. С друге стране, за арбитра не може бити именовано лице које је власник, члан органа или запослени код спортских организација из исте гране спорта, лице које је у истој ствари учествовало у одлучивању у ранијем поступку и ако постоје други разлози који доводе у питање његову непристрасност;

- 9) Слобода удруживања у себи обухвата и слободу одређивања унутрашње организације удружења, укључујући и одређење органа удружења и њихових овлашћења. Тако схваћена слобода удруживања може бити ограничена у мери у којој је то потребно да би чланови могли да користе ефективно своја овлашћења везана за управљање удружењем и у мери у коју то захтева само постојање неког правног лица. Нема правног лица које нема „основни” орган одлучивања и које нема заступника. Када су у питању спортска удружења, проблем је посебно актуелан јер је реч о организацијама које учествују у организованим системима такмичења, где су правила иста било да је реч о удружењу или привредним друштвима, да често располажу великом имовином и да заснивају многоструке односе са спортистима и спортским тренерима, укључујући различите облике уговорних односа. Резолуцијом X Конференције европских министара одговорних за спорт (Савет Европе), одржаној 14. и 15. октобра 2004. године у Будимпешти, утврђени су основни принципи на којима би се минимално требало базирати добро управљање у области спорта (Resolution I – On The Principles of Good Governance in Sport): демократска структура базирана на јасним изборним процедурама, отворена за чланство; професионална организација и менаџмент, са одговарајућим етичким кодексом и процедурама за спречавање сукоба интереса; одговорност и јавност у доношењу одлука и финансијским операцијама; праведност (непристрасност) у дијалогу са чланством и солидарност; установљење еквивалентног партнерства између јавних власти и спортског покрета; свака неетичка пракса и понашање мора бити потпуно и ефективно спречено.

Полазећи од наведених принципа доброг управљања у спорту и од тога да је спортско удружење организација његових „чланова”, законом је прописано да је скупштина највиши орган спортског удружења. Ако статутом није друкчије одређено, скупштину чине сви чланови спортског удружења, са једнаким правом гласа. Скупштина спортског удружења се сазива најмање једанпут годишње, а обавезно одлучује о: усвајању статута спортског удружења; усвајању финансијских извештаја; статусним променама; престанку спортског удружења; другим питањима утврђеним законом и статутом спортског удружења. Одлука скупштине о промени статута, статусним променама и престанку спортског удружења доноси се већином гласова од укупног броја чланова скупштине, ако статутом није утврђено да је за доношење одлуке потребан већи број гласова. Како је у пракси Министарства као регистарског органа велики број спорова био везан за проблем сазивања скупштине спортског удружења у ситуацији када управа (извршни орган) одбија да је сазове, Нацртом закона је, у складу са упоредноправним решењима, прописано да сазивање скупштине спортског удружења може тражити једна трећина чланова скупштине уз навођење дневног реда, а ако надлежни орган не сазове седницу скупштине, њу могу сазвати они чланови спортског удружења који су тражили њено сазивање. Управа спортског удружења (управни одбор, председништво, извршни одбор и др.) има најмање три члана, с тим да заступник спортског удружења може бити члан управе спортског удружења. Одлуке управе спортског удружења доносе се већином гласова од укупног броја чланова управе, ако статутом спортског удружења није утврђена другачије већина.

гласања и то се констатује у записник. Тужба за накнаду штете не може се поднети по истеку рока од три године од дана доношења штетне одлуке.

Одлуке органа, односно лица овлашћеног за заступање спортског удружења су ништаве ако су донете супротно закону, спортским правилима или општем акту спортског удружења. Тужбу за утврђивање ништавости може подићи, пред надлежним судом, свако заинтересовано лице или јавни тужилац. Тужба за утврђење ништавости не може се поднети по истеку рока од три године од дана доношења одлуке.

10) У складу са начелним одређењем да се изврши децентрализација државних функција у свим случајевима када разлози рационалности налажу спуштање функција на нижи ниво, законом се обезбеђује децентрализација вођења регистра спортских удружења, који би се убудуће обављали при органу управе јединице локалне самоуправе, као поверени посао. Министарство би остало надлежно за вођење регистра националних спортских савеза и стручних спортских удружења. Посебно је узет у обзир систем пријаве прихваћен Законом о регистрацији привредних друштава и за сва привредна друштва, установе и предузетнике, па би било потпуно нелогично и неприхватљиво да се за регистрацију спортског удружења траже тежи услови и предвиђа компликованији поступак него за привредна друштва, када би управо требало да важи обрнуто. Прописано је поступак регистрационог органа по пријему пријаве и посебно наглашено да исти не испитује тачност података и веродостојност и законитост докумената достављених уз регистрациону пријаву.

11) Поред регистра из своје надлежности, министарство надлежно за послове спорта води и Јединствену евиденцију спортских удружења, друштава и савеза Републике Србије.

Министар ближе уређује: садржину и образац пријаве за упис у Регистар и документацију која се уз пријаву прилаже; садржину иначин вођења регистра; садржину и начин вођења Јединствене евиденције. Спортско удружење стиче статус правног лица даном регистровања оснивања спортског удружења.

Регистарски орган решава по регистрационој пријави решењем. Ако су испуњени услови за регистрацију утврђени законом, регистарски орган, у року од 15 дана од дана подношења регистрационе пријаве, доноси решење којим се захтев из регистрационе пријаве усваја и регистрацију без одлагања спроводи у Регистар.

Регистарски орган доставља извештај о упису Министарству и покрајинском органу управе надлежном за спорт за спортска удружења са територије Аутономне покрајине, шестомесечно, и то до 15. јула текуће године и до 15. јануара наредне године са подацима о називу, седишту, адреси, датуму оснивања, грани спорта, правној форми, имену и функцији заступника, чланству у савезу у области спорта, шифри и опису претежне привредне и друге делатности која се непосредно обавља, називу регистарског органа и броју под којим је удружење уписано у Регистар.

Регистрација оснивања спортског удружења и регистрација других података спортског удружења сматра се ништавом ако: оснивачки акт није састављен у прописаној форми или не садржи приписане податке; ако статут спортског удружења не садржи прописане податке (одредбе); ако не постоји правна и пословна способност свих оснивача; ако је број оснивача мањи од броја утврђеног овим законом; ако су циљеви и делатност спортског удружења такве природе да, у складу са овим законом, није реч о спортском удружењу него спортском привредном друштву; ако се из назива спортског удружења не види да је у питању спортска организација, односно ако назив доводи у заблуду у погледу циљева спортског удружења или о томе о каквој се врсти правног лица ради; ако назив спортског удружења садржи службени назив

спортско удружење престало на основу одлуке о забрани рада, имовина постаје државна својина коју користи јединица локалне самоуправе на чијој је територији било седиште спортског удружења и мора се употребити у сврхе које највише одговарају циљевима спортског удружења или у друге спортске сврхе. Ако јединица локалне самоуправе није у могућности да обезбеди испуњеност напред наведених услова онда је корисник имовине Република Србија.

12) Закон прописује и могућност статусних промена, као и разлоге и поступак престанка спортског удружења. Статусне промене спортског удружења јесу припајање, спајање, поделе и одвајање. Статусном променом спортско удружење преноси целу своју имовину или њен део на једно или више постојећих или нових спортских удружења, која су његови општи правни следбеници. У истој статусној промени може да се комбинује припајање, спајање, подела и одвајање. У случају престанка спортског удружења услед статусне промене, не спроводи се ликвидација. Спортска удружења која учествују у лигашким спортским такмичењима могу вршити статусне промене ако се статусном променом не утиче на регуларност такмичења и уз претходну сагласност надлежног гранског спортског савеза. Споразум о замени назива између спортских удружења не сматра се статусном променом. Свако спортско удружење које учествује у статусној промени сачињава финансијски извештај према стању на дан доношења одлуке о спајању, припајању, подели и одвајању, у складу са прописима о рачуноводству и ревизији.

Спортско удружење престаје: 1) ако се број чланова смањи испод броја потребног за оснивање, а надлежни орган удружења не донесе одлуку о пријему нових чланова у року од 30 дана; 2) ако надлежни орган спортског удружења донесе одлуку о престанку удружења; 3) статусном променом која води престанку удружења; 4) ако се утврди да је истекао мандат заступнику или управи спортског удружења а да дуже од 60 дана од дана истека мандата није изабран, у складу са статутом нови заступник, односно управа, или ако седница скупштина није одржана у складу са статутом; 5) ако му је правноснажном одлуком изречена забрана обављања спортских активности и делатности због тога што не испуњава услове за њихово обављање, а у року одређеном у изреченој мери не испуни те услове; 6) ако је правноснажном одлуком надлежног суда утврђено да је регистрација оснивања спортског удружења била ништава; 7) ако му је забрањен рад; 8) у другим случајевима утврђеним законом, оснивачким актом или статутом удружења који су наведени као основ за престанак удружења; 9) стечајем.

Спортско удружење престаје да постоји и губи статус правног лица брисањем из Регистра. О брисању из Регистра доноси се решење које је коначно у управном поступку. Против решења о брисању из Регистра може се покренути управни спор. У свим случајевима престанка, осим ако се ради о статусној промени или стечају, спроводи се поступак ликвидације спортског удружења. Ликвидација спортског удружења се спроводи када спортско удружење има довољно финансијских средстава за покриће свих својих обавеза, али се уз сагласност свих поверилаца може спровести и у случају кад су испуњени услови за стечај у складу са законом којим се уређује стечајни поступак. Поступак ликвидације спортског удружења спроводи се сходном применом одредаба закона којим се регулишу ликвидација привредних друштава, ако овим законом није другачије изричито одређено. Током ликвидације престају овлашћења органа спортског удружења, осим у питањима која су изричито законом другачије регулисана.

Над спортским удружењем које је неспособно за плаћање спроводи се стечајни поступак. На упис у Регистар података који се односе на стечај спортског удружења сходно се примењују одредбе закона којим се уређује стечајни поступак, и то одредбе о

СПОРТСКА ДРУШТВА, ГРАНСКИ СПОРТСКИ САВЕЗИ, ТЕРИТОРИЈАЛНИ СПОРТСКИ САВЕЗИ, ОЛИМПИЈСКИ КОМИТЕТ СРБИЈЕ, СТРУЧНА И ДРУГА УДРУЖЕЊА И САВЕЗИ У ОБЛАСТИ СПОРТА, ЗАВОД ЗА СПОРТ И МЕДИЦИНУ СПОРТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, УСТАНОВЕ И ПРИВРЕДНА ДРУШТВА У ОБЛАСТИ СПОРТА, СПОРТСКЕ ЗАДУЖБИНЕ ФОНДАЦИЈЕ И ФОНДОВИ (чл. 97-113)

Осим, евентуално, у области спорта за све, односно рекреативног спорта, спортске организације природно теже да се повежу, како би заједнички организовале спортска такмичења и бринуле се о развоју спортске гране којој припадају. У тој тежњи оне остварују различите облике повезивања, успостављају пирамидалну структуру повезивања. На врху пирамиде се налази национални савез, као врховна организација која утврђује правила по којима се обављају спортске активности и делатности у конкретној спортој грани. Прихватајући пирамидалну структуру као пожељан облик организовања спортских организација у одређеној спортој грани, закон прописује да се спортске организације, територијални грански савези, самостални професионални спортисти и стручна удружења у одређеној грани спорта могу, ради уређивања питања од заједничког интереса, заједничког репрезентовања, уређивања питања организовања такмичења и статуса спортиста у одређеној грани спорта, односно области спорта, удруживати у гранске спортске савезе за једну или више спортских грана (општински, градски, регионални, покрајински, национални грански спортски савез). Грански спортски савез могу да чине само спортске организације које су уписане у надлежни регистар и испуњавају услове за обављање спортских активности и делатности у складу са законом и спортским правилима.

Полазећи од чињенице да у великој већини спортова важи принцип: један спорт један савез, и да организација такмичења има значајне елементе економске активности, и уважавајући упоредноправна решења, закон прописује да је грански спортски савез који бројем окупљених чланова, спортским и друштвеним положајем или другим околностима има фактички монопол над обављањем спортских активности или на други начин има доминантан положај у одређеној спортој грани, дужан да прими у чланство лица која испуњава услове одређене статутом савеза за пријем у чланство.

За разлику од нижих облика територијалног гранског повезивања спортских организација, које се уписују у надлежни регистар према свом седишту, национални грански спортски савези уписују се у посебан Регистар националних гранских спортских савеза, који води министарство надлежно за послове спорта. Изузетак постоји када су у питању покрајински грански спортски савези, пошто се они уписују у Регистар покрајинских савеза у области спорта, који води покрајински орган управе надлежан за послове спорта, као поверени посао. Против решења о упису у регистар односно о одбијању уписа у регистар, односно о упису промене података у регистру покрајинског органа управе, може се изјавити жалба Министарству, у року од 15 дана од дана достављања решења.

Покрајински орган управе надлежан за спорт који води регистар у обавези је да извештај о уписима доставља Министарству ради уписа у Јединствену евиденцију и републичком органу надлежном за послове статистике, шестомесечно, и то до 15. јула текуће године и до 15. јануара наредне године.

Национални грански спортски савези су највише невладине организације у области спорта за одговарајуће гране спорта. Они се оснивају првенствено у циљу: утврђивања и остваривања политике развоја спортске гране, односно спортских активности и делатности у подручју свог деловања; усклађивања и координирања активности својих чланова; репрезентовања националног спорта у подручју свог деловања; стварања услова за постизање врхунских спортских резултата; учешћа у унапређењу стручног рада спортских стручњака и стручњака у спорту; подстицања бављења спортом, посебно деце и омладине, у свом подручју деловања; организовања и вођења спортских такмичења. Када окупља више од половине регистрованих спортских организација, национални грански спортски савез врши функцију и удружења послодаваца у погледу

спортских питања од заједничког интереса удруживати у стручна спортска удружења (удружења тренера, судија и др.).

Поред тога, спортске организације, спортски савези и друга правна и физичка лица могу ради остваривања заједничких циљева и интереса у области спорта оснивати и друга добровољна, невладина и непрофитна удружења (организациони комитети, удружења навијача, и др.) и савезе у области спорта. На оснивање, упис у регистар и обављање спортских активности и спортских делатности, као и на друга питања у вези са радом ових удружења и савеза, сходно се примењују одредбе закона о спорту које се односе на спортска удружења.

Важећим Законом о спорту основан је Републички завод за спорт, као јавна установа која треба да брине о развоју стручног рада у области спорта и да буде стручни сервис како министарства надлежног за област спорта тако и организација у области спорта. Законом је било предвиђено и постојање две организационе јединице у Приштини и Новом Саду, али је даљи развој догађаја довео до престанака њиховог рада, посебно решењима тзв. Омнибус закона којим су оснивачка права над организационом јединицом у Новом Саду пренета на АП Војводина. Проблеми са унутрашњом кадровском структуром и ранијом врстом делатности (здравствена заштита), допринео је томе да ни до данас нису прецизно дефинисане делатности Завода. Полазећи од позитивних страних искустава и сматрајући да је Републици потребна одговарајућа стручна институција за координисање и остваривање активности на унапређењу стручног рада у области спорта и вршење потребних истраживања и прикупљање података, закон утврђује решења која теже, с једне стране јачању улоге Републичког завода, а, с друге стране, требају да доведу до његовог консолидовања.

Установе у области спорта могу оснивати, у складу са законом којим се уређују јавне службе, Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као и друга правна и физичка лица. Нацртом је предвиђено и оснивање привредних друштава у области спорта. Такође, сви ови облици морају да испуњавају услове у погледу простора, опреме, ангажовања спортских стручњака, бедности и унутрашње организације.

Иако је спорт несумњиво област од општедруштвеног интереса, у нашем друштву нема задужбина, фондација и фондова које би се бавиле развојем спорта, односно појединих његових области. У консултацијама са националним спортским савезима током припрема Нацрта закона истицано је да је један од битних разлога и неадекватна законска регулатива. Полазећи од тога, али и од потребе да се Законом о спорту та област у потпуности организационо заокружи, Нацрт садржи и одредбе које би требале да олакшају и охрабре оснивање задужбина, фондација и фондова у области спорта. Тако је прописано да се, задужбине, фондације и фондове могу оснивати ради остваривања друштвених циљева у области спорта. Република Србија може да оснује Националну спортску фондацију, а одлуку о оснивању доноси Влада. Средства Националне спортске фондације користе се за остваривање општег интереса из области спорта. Национална спортска фондација прибавља средства за свој рад из буџета Републике Србије, од прилога донатора, спонзорства и других извора, у складу са законом. На оснивање и рад спортских задужбина, фондација и фондова примењују се прописи о задужбинама, фондацијама и фондовима.

ОПШТИ ИНТЕРЕС У ОБЛАСТИ СПОРТА (чл. 114-138)

У делу Нацрта закона посвећеном остваривању општег интерес и потреба и интереса грађана у области спорта регулисана су два питања: 1) шта се сматра општим интересом у области спорта за Републику Србију, односно шта се сматра потребама грађана у области

за аутономну покрајину; унапређивање стручног рада у спортским правним лицима са територије аутономне покрајине; награде и признања за постигнуте спортске резултате и допринос развоју спорта у аутономној покрајини; стипендије за спортско усавршавање категорисаних спортиста, посебно перспективних спортиста; прикупљање и дистрибуција података у области спорта од значаја за аутономну покрајину, укључујући периодична тестирања (еурофит тестови) и праћење стања физичких способности деце, омладине и одраслих на територији аутономне покрајине; друге потребе и интереси грађана у области спорта од значаја за аутономну покрајину, које утврди аутономна покрајина преко својих органа.

Аутономна покрајина, преко својих органа, у складу са законом: обезбеђује остваривање потреба и интереса грађана у области спорта на територији аутономне покрајине; уређује и води евиденције од значаја за аутономну покрајину; утврђује спортске објекте од значаја за аутономну покрајину; обезбеђује услове за рад, односно обављање делатности Покрајинског завода за спорт и других организација у области спорта чији је оснивач аутономна покрајина; утврђује преко којих се покрајинских спортских савеза задовољавају потребе и интереси грађана на територији аутономне покрајине када је у једној спортској грани регистровано више покрајинских гранских спортских савеза и утврђује које спортске гране су од посебног значаја за аутономну покрајину; уређује ближе услове за коришћење јавних спортских терена на територији аутономне покрајине; врши инспекцијски надзор над спровођење овог закона на територији аутономне покрајине; води Регистар покрајинских спортских савеза.

Потребе грађана у области спорта које се задовољавају у јединицама локалне самоуправе (општине и градови), у складу са законом, јесу: подстицање и стварање услова за унапређење спорта за све, односно бављења грађана спортом, посебно деце, омладине, жена и особа са инвалидитетом; изградња, одржавање и опремање спортских објеката на територији јединице локалне самоуправе, а посебно јавних спортских терена у стамбеним насељима или у њиховој близини и школских спортских објеката и набавка спортске опреме и реквизита; организација спортских такмичења од посебног значаја за јединицу локалне самоуправе; спортски развој талентованих спортиста и унапређење квалитета стручног рада са њима; учешће спортских организација са територије јединице локалне самоуправе у европским клупским такмичењима; предшколски и школски спорт (рад школских спортских секција и друштава, општинска, градска и међуопштинска школска спортска такмичења и др.); делатност учесника у систему спорта чији је оснивач или члан јединица локалне самоуправе; активности спортских организација, спортских друштава, удружења, гранских и територијалних спортских савеза на територији јединице локалне самоуправе од посебног значаја за јединицу локалне самоуправе, у зависности од тога да ли је спортска грана од значаја за јединицу локалне самоуправе, која је категорија спортске гране, колико спортиста окупља, у којој мери се унапређује стручни рад, у ком рангу такмичења спортска организација учествује и у којој мери се повећава обухват бављења грађана спортом; унапређење заштите здравља спортиста и обезбеђивање адекватног спортско-здравственог образовања спортиста, посебно младих, укључујући и антидопинг образовање; стипендирање за спортско усавршавање категорисаних спортиста, посебно перспективних спортиста; спречавање негативних појава у спорту; едукација, информисање и саветовање грађана, спортиста и осталих учесника у систему спорта о питањима битним за одговарајуће бављење спортским активностима и делатностима; периодична тестирања (еурофит тестови), сакупљање, анализа и дистрибуција релевантних информација за адекватно задовољавање потреба грађана у области спорта на територији јединице локалне самоуправе, истраживачко-развојни пројекти и издавање спортских публикација; унапређивање стручног рада учесника у систему спорта са територије јединице локалне самоуправе и подстицање запошљавања висококвалификованих спортских стручњака и врхунских спортиста; рационално и наменско коришћење спортских сала и спортских објеката у државној својини чији је корисник јединица локалне самоуправе, кроз одобравање њиховог коришћења за

КАТЕГОРИЗАЦИЈЕ (чл. 139– 141)

За разлику од важећег Закона о спорту који је утврђивање републичких категоризација поверавао Спортском савезу Србије, овај закон прописује да Националну категоризацију спортова, спортиста, спортских стручњака и спортских објеката припремају стручне комисије које образује министар. Комисију за припрему категоризације спортова, спортиста и спортских стручњака чине представници Олимпијског комитета Србије, Спортског савеза Србије и Републичког завода за спорт, а комисију за припрему категоризације спортских објеката чине представници Министарства и Републичког завода. Министар правилником утврђује категоризацију спортова, спортиста, спортских стручњака и спортских објеката.

Националне категоризације спортова, спортиста и спортских стручњака доносе се за период од две године, а национална категоризација спортских објеката за период од пет година. На основу Националних категоризација, рангирање врши једном годишње Олимпијски комитет Србије за олимпијске и параолимпијске спортове, Спортски савез Србије за неолимпијске спортове и Републички завод за спортске објекте. На извршено рангирање спортова, спортиста, спортских стручњака и спортских објеката може се уложити приговор министру у року од 15 дана од дана објављивања на сајту. Аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе могу утврђивати категоризације спортова, спортиста, спортских стручњака и спортских објеката за своју територију, обавезно полазећи од утврђених Националних категоризација.

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ (члан 142)

С обзиром на чињеницу да је у моменту израде овог закона први пут донета Стратегија развоја спорта у Републици србији, у текст Нацрта закона унете су одредбе које се односе на ту стратегију. Ову стратегију доноси Влада, на предлог Министарства, за период од пет година, и њом се утврђује стање у области спорта које постоји у тренутку доношења ове стратегије; основни принципи на којима се темељи развој спорта у Републици Србији; краткорочни, периодични и дугорочни спортскоразвојни циљеви у периоду за који се програм доноси и носиоци реализације тих циљева; садржина, обим и процењена вредност активности на реализовању постављених спортскоразвојних циљева; обавезе и задаци носилаца јавне власти свих нивоа и носилаца спортских програма на реализацији постављених спортскоразвојних циљева; програм изградње спортских објеката од значаја за Републику Србију. Закон предвиђа да се извршење ове стратегије финансира из буџета Републике Србије, као и из буџета аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе.

ШКОЛСКИ СПОРТ (чл. 143. и 144)

Полазећи од сугестија Републичког удружења педагога физичке културе и савеза за школски, односно универзитетски спорт, закон утврђује да је школски спорт, у смислу овог закона организоване ванчасовне спортске активности у области школског физичког васпитања, укључујући и школска спортска такмичења, који се спроводе у оквиру школског система, према условима, правилима и програму који уређује министар надлежан за послове образовања, по прибављеном мишљењу Министарства. Школска спортска такмичења у Републици чине такмичења ученика и студената у оквиру школског система. Организовано ванчасовно, односно ваннаставно бављење спортским активностима ученика и студената спроводи се у школским, односно студентским

приредбе. Он је дужан да предузме како мере које омогућавају предупређење ризика настанка штете за учеснике, гледаоце и трећа лица (упозорења, истицање забрана, давање обавештења и упутстава и сл.), тако и мере којима се на повећане ризике утиче (безбедност спортског објекта, исправност и адекватност инсталиране и друге опреме, обезбеђење хитне медицинске помоћи, одвијање манифестације у складу са пропозицијама и др.). С обзиром да је насиље гледалаца честа појава на нашим спортским борилиштима, а да је донет посебан Закон о спречавању насиља и недоличног понашања гледалаца на спортским приредбама, закон уопштено утврђује обавезу за организатора да је дужан да предузме потребне безбедносне мере за спречавање насиља и недоличног понашања на спортским приредбама, у складу са законом и спортским правилима. Како би надлежни државни органи могли благовремено да реагују, закон утврђује и обавезу за организатора да пријави одржавање приредбе у складу са прописима којима се уређује јавно окупљање грађана.

Савези и организације у области спорта веома често се јављају као кандидати за организовање разних међународних такмичења и манифестација на територији Републике. До сада та њихова активност није била регулисана ни једним законским прописом иако она повлачи за собом низ питања из надлежности Републике, везаних не само за обезбеђење финансијских средстава него и за остваривање међународних односа, осигурање безбедности учесника, преласке граница, контролу промета робе, положај странаца и страних правних лица и друго. Анархија у конкурисању разних спортских организација и савеза за добијање организације међународних спортских такмичења и сложени проблеми који настају након добијања кандидатуре, захтевају да се уведе ред у тој области. Предложеним решењима се уводи ред у процес кандидовања за добијање великих спортских такмичења која би се одржала на територији Републике Србије.

ЕВИДЕНЦИЈЕ (члан 165)

Како нема дугорочног планирања развоја спорта нити могућности доношења квалитетних одлука без поседовања релевантних података, закон прописује да се воде матичне евиденције удружења и савеза у области спорта, организација за обављање спортске делатности, спортских објеката, категорисаних спортиста, самосталних професионалних спортиста, спортских стручњака, спортских резултата и реализованих програма којима се остварује општи интерес у области спорта. Садржај и начин вођења евиденција и садржај и образац пријава за упис у матичне евиденције утврђује министар надлежан за послове спорта.

Матичне евиденције се воде као Национални спортски информационо–документациони систем, који се обрађује у облику компјутерске базе података, чији су подаци јавно доступни преко интернета. Организације и појединци у области спорта, дужни су да поднесу пријаву за упис у матичне евиденције, најкасније до краја фебруара текуће године за претходну годину. Свака промена података који се воде у матичној евиденцији такође се мора се пријавити у року од 30 дана од настанка промене.

НАДЗОР (чл. 166–168)

Осим одредбе којом је предвиђено да Министарство обавља надзор над применом Закона о спорту, важећим Законом није ближе регулисан начин вршења тог надзора. То се у пракси показало као значајан недостатак Закона. Због одсуства у Закону о спорту јасних овлашћења у вршењу надзора и недовољности одредби Закона о државној управи за практично обављање надзора, Министарство је било онемогућено да ефикасно спроводи

случајева доминантан интерес, Нацрт закона прописује обавезу Агенцији за приватизацију да посебно исказе вредност непокретности.

Сам поступак приватизације спроводи се у складу са Законом о приватизацији, уколико овим законом није друкчије одређено. Специфичности које прописује овај закон у односу на Закон о приватизацији настале су услед специфичности правне форме удружења грађане и потребе да се заштити и сачува спортски аспект ових организација како у поступку тако и након окончања поступка приватизације.

Предмет приватизације је државни, односно друштвени капитал у спортској организацији (субјект приватизације) који је исказан у акцијама. Изузетно, ако је у субјекту приватизације који је организован у форми удружења грађана предмет приватизације мањински друштвени, односно државни капитал тај капитал се не исказује у акцијама. Одлуку о моделу по којем ће се спровести приватизација доноси Агенција за приватизацију али уз обавезну сагласност Министарства.

Када се утврди да у субјекту приватизације постоји друштвени капитал тај капитал се у целости приватизује, и то на следећи начин: 60% капитала је предмет продаје, 20% капитала преноси се члановима клуба без накнаде и 20% капитала као и акције преостале после продаје и преноса члановима клуба без накнаде, евидентирају се у Приватизационом регистру.

С друге стране, када се утврди да у субјекту приватизације постоји државни капитал тај капитал се у целости приватизује, и то на следећи начин: 80% државног капитала је предмет продаје и 20% капитала који се приватизује евидентира се у Приватизационом регистру, с тим да овај проценат капитала Влада може да одреди друкчије уколико процени да је то општи интерес у области спорта. Поред тога, ако приватизација државног капитала не обухвата непокретност, продаја те непокретности се спроводи у складу са законом којим се уређују средства у својини Републике Србије.

Када се спроводи продаја капитала, односно непокретности методом јавног тендера један члан тендерске комисије је представник Министарства.

Закон предвиђа могућност, али не и обавезу да се истовремено са продајом друштвеног капитала нуди на продају и државни капитал субјекта приватизације.

Ради заштите очувања спортског интереса и спречавања злоупотреба у току и након поступка приватизације, закон прописује које лице не може бити купац капитала, односно непокретности прописујући да, поред лица која не могу бити купци према Закону о приватизацији, то не може бити ни лице које има акције или уделе у некој од спортских организација у истој грани спорта, лице чији послови, односно активности могу непосредно да утичу на такмичење у одговарајућој грани спорта, као и власници спортских клубова. Уговор о продаји капитала субјекта приватизације доставља се и Министарству.

Након окончања поступка приватизације субјект приватизације доноси одлуку о промени правне форме у отворено акционарско друштво, с тим да се ова обавеза не односи на субјекта приватизације који је организован као удружење грађана у којем је укупни друштвени, односно државни капитал мањински.

Специфичност који уводи овај закон јесте и то да се средства остварена од продаје капитала субјекта приватизације након измирења трошкова продаје у поступку приватизације и посебне накнаде остварене закључењем уговора о продаји капитала и намирења поверилаца, као и средства остварена од продаје непокретности у државној својини, усмеравају у Буџетски фонд за финансирање спорта, и то за изградњу и реконструкцију спортске инфраструктуре, односно спортских објеката.

Закон такође имајући у виду првенствено значај очувања спортских интереса у целокупној фази приватизације забрањује промену правне форме субјекта приватизације и стицање власништва путем конверзије дуга, као и промену намене спортских објеката без сагласности Министарства.

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 183 - 185)

У овом делу закона прописана је прекршајна одговорност организација и појединаца у области спорта за кршење одредби овог закона.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 186 – 193)

У оквиру овог одељка закона регулисана су различита питања везана за процес усаглашавања организација у области спорта са одредбама овог закона.

СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА ПРИМЕНУ ЗАКОНА

За примену овог закона није потребно у 2009. години обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије. Брзина којом ће се вршити имплементација закона зависиће у одређеној мери и од висине средстава која се на годишњем нивоу обезбеђују у буџету Републике Србије (обезбеђење средстава и програма за јединствену евиденцију, евидентирање спортских објеката, матичне евиденције и сл). По окончању поступка евидентирања и отпочињању поступка приватизације, биће потребно обезбедити одређена средства за утврђивање структуре капитала и утврђивање друштвеног, односно државног капитала ради спровођења поступка приватизације.

поједине видове инспекцијског надзора над радом организација у области спорта. Да би се у пракси обезбедила ефикасна контрола поштовања одредби Закона о спорту, предложеним решењима се јасно дефинише инспекцијски надзор који врши Министарство преко спортских инспектора и овлашћења која то министарство при том има. Имајући у виду укупни број организација у области спорта (између 10 и 20 хиљада), број учесника у спортских активностима, број спортских приредби које се скоро свакодневно организују на територији Републике Србије и разноврсност обављања спортских активности и делатности, законом се предвиђа и децентрализација вршења инспекцијског надзора, тако што се преносе одређена овлашћења на покрајину у погледу вршења инспекцијског надзора над организацијама у области спорта које имају седиште на територији покрајине. Министарство остаје надлежно за инспекцијски надзор над националним спортским савезима и удружењима ван територије покрајине.

ПРИЈАВА ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ И УТВРЂИВАЊЕ СТРУКТУРЕ ИМОВИНЕ, ОДНОСНО КАПИТАЛА И ПРИВАТИЗАЦИЈА (чл. 169-182)

Приликом израде Нацрта закона највеће интересовање спортске јавности изазивало је питање приватизације спортских организација. Потребно је пронаћи модел прихватљив за све случајеве, а не само за одређене. Овде треба нарочито имати у виду члан 26. важећег Закона о спорту којим се уређује да друштвеним капиталом у спортском удружењу управљају чланови тог удружења и члан 86. тог закона којим је уређено да кад удружење настало трансформацијом постојеће спортске организације у својству друштвене организације, које располаже средствима у друштвеној својини, престане са радом средства која остану после подмиривања обавеза постају средства у државној својини и преносе се на коришћење општини на чијем подручју се налази седиште те организације, као да постојеће спортске организације и спортска друштва у својству друштвене организације са средствима у друштвеној својини могу да се трансформишу једино у удружење или предузеће са друштвеним капиталом. Да би било могуће пронаћи модел приватизације спортских организација, потребно је коначно разрешити питање друштвене имовине у тим организацијама и уделе државне имовине у тој имовини, што од 1996. године до данас није учињено. Зато се и предлаже претходно евидентирање имовине, затим утврђивање структуре капитала и потом приватизација друштвеног, односно државног капитала. Претходно питање које се поставило приликом регулисања поступка приватизације било је питање утврђивања структуре имовине, односно капитала спортских организација и из тог разлога законом је најпре прописана тзв. фаза евидентирања тј. обавеза за све спортске организације, спортске савезе, спортска друштва и спортске центре (субјект евидентирања) да у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона поднесу пријаву за евидентирање структуре имовине, односно капитала (евиденциона пријава) Министарству, ради утврђења друштвеног, односно државног капитала. Како би се могло доћи до тачне процене структуре имовине, односно капитала законом је прописано и која документација мора да се достави уз евиденциону пријаву. Министар ближе уређује садржај и образац евиденционе пријаве у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона. Санкција за неподношење евиденционе пријаве у прописаном року је брисање из одговарајућег регистра, осим уколико су постојали оправдани разлози, дефинисани овим законом, за неподношење пријаве. У поступку по евиденционој пријави Министарство уписује у евиденцију добијене податке о субјекту евидентирања и о спортским објектима које користи. На овај начин Министарство ће имати потпуне релевантне податке о спортским организацијама и могућност да устроји евиденцију која ће одговарати фактичком (стварном) стању. Даљи поступак, тзв. фаза приватизације, отпочиње када Министарство пријаву са комплетном документацијом достави Агенцији за приватизацију ради утврђивања структуре и процене вредности капитала, као и вредности непокретности. С обзиром да су непокретности које се по различитим правним основима налазе у поседу спортских организација, друштава и савеза од посебног значаја и представљају у највећем броју

спортским секцијама, које организују школе и високошколске установе. Организоване ванчасовне спортске активности имају и приоритет у погледу коришћења школских спортских сала и терена у односу на лица изван школе. Поред секција, школе, високошколске установе, наставници, ученици и студенти могу оснивати и одговарајућа школска, односно студентска спортска удружења (друштва).

Желећи да створи амбијент подршке талентованим и врхунским спортистима, закон прописује и да перспективни врхунски спортисти имају право на посебне услове уписа, похађања и завршетка основног и средњошколског образовања, у складу са актом који доноси министар надлежан за послове образовања. Перспективни и врхунски спортисти имају право и на посебне услове при упису на студије на високошколским установама и на посебне услове студирања, у складу са општим актима високошколске установе.

СПОРТСКИ ОБЈЕКТИ (чл. 145. - 155)

Предложено решење које се односи на спортске објекте представља нужну меру обезбеђења друштвеног, односно државног капитала од разних злоупотреба које се срећу у пракси, а посебно безобзирне промене намене спортских објеката, која у данашње време није ретка појава. Постојећи законски оквир показао се као недовољан (непрецизан) да би се обезбедила заштита намене спортских објеката, који представљају велику друштвену вредност. У конципирању предложених решења коришћена су позитивна упоредноправна решења.

Нацрт закона дефинише спортске објекте као уређене и опремљене површине и грађевинске објекте (грађевине) намењене обављању спорских активности и делатности. Спортски објекат поред простора намењеног спортским активностима има и пратећи простор (санитарни, гардеробни, спремишни, гледалишни и други) и уграђену опрему (грађевинску и спортску). Новина је утврђивање обавезе да спортски објекти морају бити приступачни особама са инвалидитетом, као и да се спортским објектима у смислу овог закона сматрају и школска сала, а изузетно јавни пут, река и језеро имају положај отвореног спортског терена.

Полазећи од принципа утврђених Европском спортском повељом и Европском урбаном повељом, Нацрт закона прописује да просторни и урбанистички план јединице локалне самоуправе садржи врсту, број и размештај спортских објеката за подручје за које се доноси (мрежа спортских објеката). При планирању изградње стамбених насеља, обавезно се планира изградња спортских објеката који служе деци, омладини и грађанима.

Власник, односно држалац или лице које користи спортски објекат, дужан је: 1) да га користи у складу са прописима и наменом објекта; 2) да га одржава тако да је он технички исправан и да су обезбеђени одговарајући санитарно-хигијенски услови; 3) да предузме мере које омогућавају предупређење ризика настанка штете за кориснике и трећа лица и којима се на повећане ризике утиче.

При изградњи, реконструкцији и одржавању спортских објеката, мора се водити рачуна да они одговарају и правилима надлежних међународних гранских спортских савеза.

СПОРТСКЕ ПРИРЕДБЕ (чл. 156 – 164)

Највећи број спортских организација се оснива да би учествовао на различитим спортским приредбама – спортским манифестацијама и спортским такмичењима. Имајући то у виду, закон поклања посебну пажњу прописивању обавеза организаторима спортских приредби. Организатор је, тако, дужан да осигура несметано и безбедно одржавање спортске

спортске активности и доделу термина за тренирање учесницима у систему спорта; награде и признања за постигнуте спортске резултате и допринос развоју спорта.

Финансирање остваривања општег интереса у области спорта

У конципирању предложених решења, Нацрт закона је пошао од одговарајућих упоредноправних искустава, као и одредби Закона о буџетском систему, којим је прописано да се приликом извршења буџета морају поштовати принципи ефикасности и економичности, потпуности, тачности и јединствене буџетске класификације. Општи интерес у области спорта остварује се кроз финансирање и суфинансирање програма и пројеката и то на годишњем нивоу (годишњи програм), и по јавном позиву (посебни програм). Наведене програме носиоци програма достављају према динамици утврђеној Програмским календаром који је утврђен законом. Поред тога законом су прописани услови и критеријуми за одобравање програма у складу са овим законом, националном стратегијом за развој спорта и категоризацијом утврђеном самим законом. Годишње и посебне програме анализира и оцењује комисија коју формира министар у којој обавезно учествују представници Олимпијског комитета Србије, Спортског савеза Србије и Републичког завода за спорт. Са носиоцем одобреног програма, Министарство закључује уговор о реализовању програма чија је садржина прописана законом, а уколико се носилац одобреног програма не одазове позиву за закључење уговора у року од 8 дана од дана позива, сматра се да је одустао од предлога програма. Закон прописује обавезу носиоцима одобрених програма да Министарству на његов захтев, као и у роковима утврђеним уговором о реализацији програма а најмање једном годишње, доставе извештај са потребном документацијом о остваривању програма или делова програма и коришћењу средстава буџета Републике Србије. Министарство може обуставити даље финансирање програма, односно једнострано раскинути уговор о реализовању програма ако носилац одобреног програма не достави извештај у року предвиђеном уговором. Министарство врши надзор над реализацијом програма и наменским коришћењем одобрених средстава и једном годишње извештава Владу о коришћењу средстава буџета Републике Србије за остваривање општег интереса у области спорта.

Средства добијена из буџета Републике Србије за реализовање програма којима се остварује општи интерес у области спорта морају се вратити даваоцу средстава заједно са затезном каматом од момента пријема, уколико носилац програма: нетачно или непотпуно обавести даваоца средстава о битним околностима везаним за одобрење и реализовање програма; својим пропустом не изврши програм у целини или га изврши у небитном делу; употреби средства ненаменски, у потпуности или делимично, или се не придржава прописаних или уговорених мера које су утврђене ради осигурања реализације програма; не достави у предвиђеним роковима потребне извештаје и доказе, иако га је давалац средстава претходно упозорио на неправилности и последице; престане да испуњава услове који су на основу овог закона потребни за добијање средстава; спречи или онемогући спровођење прописаних, односно уговорених контролних мера. Министарство може захтевати повраћај дела датих средстава ако је програм само делимично реализован или је реализован са битним закашњењем, одговорношћу носиоца програма, осим ако су реализованим активностима постигнути битни ефекти програма. Министарство врши по завршетку одобреног програма анализу реализације програма и постизања планираних ефеката и у случају да оцени да планирани ефекти нису постигнути у битном делу пропустом носиоца програма, затражиће од носиоца програма да утврди одговорност лица која су реализовала програм. У опредељењу за овакав начин финансирања програма и пројеката у области спорта, посебно су узети у обзир и критеријуми Савета Европе за финансирање програма невладиних организација из јавних прихода и околност да такав режим важи за финансирање програма невладиних организација у другим областима.

спорта које се задовољавају у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе;
2) на који начин се врши избор програма који ће се финансирати из јавних прихода.

Општи интерес и потребе грађана у области спорта

У погледу питања шта се сматра општим интересом у области спорта за Републику Србију, односно шта се сматра потребом грађана у области спорта које се задовољавају у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе, предложена решења су углавном била опште прихваћена у досадашњим јавним расправама. Области које су утврђене као општи интерес у области спорта, односно потребе грађана у области спорта, дефинисане су у складу са упоредноправним решењима, Европском спортском повељом, Европском повељом спорта за све и Европском урбаном повељом Савета Европе и Декларацијом о специфичним карактеристикама спорта и Европским моделом спорта Европске уније.

Општи интерес у области спорта за чије остваривање се обезбеђују одговарајућа средства у буџету Републике Србије, у складу са законом јесте: обезбеђење услова за припрему, учешће и остваривање врхунских спортских резултата спортиста на олимпијским играма, параолимпијским играма и другим великим међународним спортским такмичењима; активности националних гранских спортских савеза, Олимпијског комитета Србије, Параолимпијског комитета Србије и Спортског савеза Србије, преко којих се остварује општи интерес у области спорта, укључујући и унапређење заштите здравља спортиста, унапређење стручног рада и стручног оспособљавања у спорту; изградња, опремање и одржавање спортских објеката који су од посебног значаја за развој спорта на подручју Републике Србије, водећи рачуна о регионалној покривености; стипендије за спортско усавршавање врхунских спортиста аматера и новчана помоћ врхунским спортистима са посебним заслугама; национална признања и награде за посебан допринос развоју и афирмацији спорта; активности спортских кампова за перспективне спортисте, који су од посебног значаја за Републику Србију; организација међународних и националних спортских такмичења од значаја за Републику Србију, међународна и међународна спортска сарадња; обезбеђење услова за организовање и одржавање школских и студентских спортских такмичења на нивоу Републике Србије; активности на испуњавању међународних обавеза у спорту и развоју спорта у дијаспори; спречавање негативних појава у спорту (допинг, насиље и недолично понашање); научни скупови, истраживачко-развојни и научноистраживачки пројекти у спорту и издавање спортских публикација од националног значаја; унапређење рекреативног спорта, промоција и подстицање бављења спортом свих грађана Републике Србије, а нарочито деце, жена, омладине и особа са инвалидитетом; делатност и програми организација у области спорта чији је оснивач Република Србија. Потребе и интереси грађана у области спорта за чије се остваривање обезбеђују средства у буџету аутономне покрајине, у складу са овим законом јесу: изградња, опремање и одржавање спортских објеката којима се доприноси развоју спорта на подручју аутономне покрајине, односно обезбеђују услови за развој врхунског спорта на територији аутономне покрајине (спортски објекти од значаја за аутономну покрајину); промоција и подстицање бављења грађана спортом, посебно деце, омладине, жена и особа са инвалидитетом, на територији аутономне покрајине; организација спортских такмичења од значаја за аутономну покрајину; стварање услова за развој врхунског спортског стваралаштва и унапређење квалитета рада са младим спортским талентима на територији аутономне покрајине; школска спортска такмичења на нивоу аутономне покрајине; делатност Покрајинског завода за спорт и других организација у области спорта чији је оснивач аутономна покрајина; активности покрајинских спортских савеза од значаја за аутономну покрајину; развој спортских грана које су од посебно значаја за аутономну покрајину; спречавање негативних појава у спорту (допинг, насиље и недолично понашање) на нивоу аутономне покрајине и унапређење заштите здравља спортиста; стручно-спортски скупови, истраживачко-развојни и научно-истраживачки пројекти и издавање спортских публикација од значаја

овлашћења за закључење посебног колективног уговора за грану спорта за коју је надлежан, у складу са законом.

Једна од битних функција националних гранских спортских савеза јесте да доносе спортска правила, односно уређују обављање спортских активности и делатности у подручју своје надлежности. Из околности да се националном гранском спортском савезу даје статус највише невладине организације за одређену грану спорта, проистекла је и потреба да се пропише обавеза за те савезе да у потпуности уреде односе у подручју своје надлежности. Због тога је законом и прописано да се спортским правилима утврђује нарочито: систем, пропозиције, правила и календар такмичења, укључујући и одређење професионалних лига; правила за организовање спортских такмичења; услови и критеријуми за учешће на спортским такмичењима и поступак утврђивање њихове испуњености (дозвола за рад); услови за обављање спортских активности и делатности; начин и поступак регистровања уговора између спортисте и спортске организације; услови за организовање и учешће спортских организација у такмичењима за подручје више држава или више страних региона; услови и начин регистровања спортиста и спортских тренера за спортску организацију, укључујући и регистровање страних спортиста; мере за спречавање негативних појава у спорту (допинг, насиље и недолично понашање); медицинска заштита спортиста; дисциплински поступак и дисциплинске казне; статус спортиста и преласци спортиста у домаће и иностране спортске организације, укључујући уступање спортиста између спортских организација; услови за вршење посредовања у преласцима спортиста из једне у другу спортску организацију; статус судија и суђење на такмичењима и других службених лица; обављање стручног рада у спортским организацијама; друга питања утврђена законом.

Поред организовања према гранама спорта, спортске организације успостављају и различите облике територијалног мултигранског спортског повезивања. Закон је јасно утврдио да се спортске организације и грански спортски савези могу ради уређивања и остваривања спортских питања од заједничког интереса удруживати у спортске савезе, односно савезе спортова за одређену територију (општину, град, регион, покрајину, Републику Србију). У те територијалне спортске савезе могу се удружити и друге заинтересоване организације, у складу са статутом савеза. На оснивање, упис у регистар и обављање спортских активности и спортских делатности, као и на друга питања у вези са радом територијалног спортског савеза, сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на спортска удружења.

Највиша међународна невладина организација у области спорта јесте Међународни олимпијски комитет. Олимпијском повељом МОК-а утврђено је постојање националних олимпијских комитета у државама признатим од Уједињених нација, и прописана основна организациона структура тих комитета. Из једне земље може бити признат само један НОК, с тим да је за такво признање искључиво надлежан МОК, који даје и сагласност на статуте националних олимпијских комитета. Прихватајући у потпуности улогу и значај МОК-а и његових правила, закон поставља само општи оквир за организовање нашег НОК-а. Тако, закон прописује да је олимпијски комитет организација у области спорта, образован у складу са Олимпијском повељом и признат од стране Међународног олимпијског комитета. Олимпијски комитет своје активности обавља у складу са начелима олимпијског покрета и Олимпијском повељом Међународног олимпијског комитета. На оснивање, упис у регистар и обављање спортских активности и спортских делатности, као и на друга питања у вези са радом олимпијског комитета, сходно се примењују одредбе Закона о спорту које се односе на националне гранске спортске савеза. Оваквим решењем, Република Србија признаје Олимпијски комитет као свој национални олимпијски комитет. Поред претходно наведених најчешћих облика удруживања, у области спорта се у пракси срећу и друга различита удружења. Због тога, Нацрт та удружења и савезе издваја у посебну групу. Најчешће је реч о тзв. стручним удружењима, али има и других. Дакле, спортски стручњаци и стручњаци у спорту могу се ради уређивања и остваривања стручних

упису у надлежни регистар одлука из стечајног поступка. Ако је над спортским удружењем спроведен стечајни поступак, орган који је тај поступак спровео, у року од 15 дана од дана окончања поступка, доставља регистарском органу доказ о томе, а регистарски орган по службеној дужности спроводи брисање удружења из Регистра.

СПОРТСКО ПРИВРЕДНО ДРУШТВО (чл. 94)

Нацртом се регулише и оснивање и рад спортског привредног друштва.

Последње деценије прошлог века донеле су преобликовање спорта у, спортским жаргоном речено, „привредну тешку категорију”, код које су у игри и високе добити, инвестиције, субвенције и порези. Истраживање које су крајем деведесетих година прошлог века у СР Немачкој организовали Савезни институт за спортске науке и покрајина Нордхајн-Вестфален показало је огромну динамику економског значаја спорта, „Сада је коначно јасно, да спорт нема само контакте са привредом него је и самостални привредни сектор”, рекао је проф. др Bernd Meyer приказујући резултате истраживања. Главни профитери раста „спортске индустрије” била су спортска удружења и друге организације у области спорта, али и трговине на мало. Спорт, међутим, није био само питање пасивне потрошње.

Према Нацрту закона, спортско привредно друштво може основати физичко и/или правно лице, у складу са законом. Спортска привредна друштва региструју се код органа надлежног за регистрацију привредних субјеката који је у обавези да доставља Министарству извештаје о извршеним уписима шестомесечно, и то до 15. јула текуће године и до 15. јануара наредне године. Да би обављало спортску делатност, спортско привредно друштво мора да има учлањене или уговором ангазоване спортисте, ангазоване спортске стручњаке у зависности од врсте делатности, обезбеђен одговарајући простор, односно објекат, одговарајућу опрему, одговарајућу унутрашњу организацију и финансијска средства, ако учествује у спортским такмичењима. Министар надлежан за послове спорта ближе прописује ове услове, а њихову испуњеност утврђује надлежни спортски инспектор у поступку редовног инспекцијског надзора. Поред ових услова прописано је да спортске активности и делатности које обавља спортско привредно друштво морају бити претежна делатност тог друштва, као и да нето добит коју оствари у текућој години мора бити најмање 70% реинвестирана у претежну спортску делатност тог друштва. Када је у питању бављење пословима посредовања приликом преласка спортисте из једне у другу спортску организацију, организација за обављање спортских делатности мора имати ангазовано лице са звањем спортског менаџера и дозволу, односно дозволу за сезону издату од стране надлежног националног гранског спортског савеза. Надлежни национални грански спортски савез издаје дозволу за сезону и обавештава Министарство о сваком издавању те дозволе, у року од 15 дана од дана издавања.

Уводи се и посебан облик привредног друштва, односно предузетништва који не учествују у спортским такмичењима и којима је претежна делатност спортско оспособљавање и спортско усавршавање трећих лица, а не чланова (школе фудбала, школе тениса, кампови и сл.) или омогућавање спортског вежбања (фитнес центри и сл.) при чему овај облик организовања не може у свом називу да има реч „клуб” или реч „савез”. Разлог за посебно регулисање овог облика јесте његова велика заступљеност данас и потреба да се спречи досадашња пракса нелегалног стицања профита кроз овакве облике организовања.

ПРЕДУЗЕТНИК (члан 95)

Нацртом закона уређује се да предузетник који се бави стручним радом у области спорта мора имати одговарајуће спортско звање, у складу са овим законом.

Министар надлежан за послове спорта уређује за које спортске делатности предузетнику није потребан посебан простор, опрема и кадрови.

Републике Србије или територијалне јединице или име или део имена физичког лица без прибављене сагласности у смислу члана 46. овог закона или ако садржи име стране државе или међународне организације; ако су у регистрационој пријави наведени неистинити подаци; ако је регистрација извршена на основу лажног документа (лажног општег или појединачног акта), документа издатог у незаконито спроведеном поступку или документа са неистинитим подацима и ако је регистрација извршена на основу акта који је ништав, односно поништен по одредбама овог закона.

11) Како нема правног лица без имовине, то и закон утврђује да спортско удружење може стицати средства од прилога, чланарине, донација и поклона, субвенција, наслеђа, камата на улоге, закупнине, дивиденди, услуга, спонзорства и других комерцијалних, маркентишких, пословних и привредних делатности и активности, у складу са законом. Ради прибављања средстава потребних за остваривање својих спортских циљева спортско удружење може основати привредно друштво или друго правно лице, у складу са законом, којим се уређују привредна друштва под условом да целокупну остварену нето добит тог основаног привредног друштва оснивач користи за остварење својих спортских циљева.

Спортско удружење води пословне књиге и подноси финансијске извештаје у складу са прописима о рачуноводству. Годишњи обрачуни и извештаји о активности спортског удружења подносе се скупштини удружења на начин утврђен статутом. Ревизију пословних књига и финансијских извештаја спортског удружења може да врши само овлашћено лице које нема никакве везе са управом спортског удружења. Другачија правила, међутим, важе уколико се спортско удружење такмичи у професионалној лиги, с обзиром да ту морају да важе иста правила како за спортске организација као привредна друштва, тако и за спортска удружења. Правилима УЕФА то је већ установљено као обавеза за највиши ранг такмичења у свим земљама чланицама УЕФА. Због тога је законом прописано да спортско удружење које се такмичи у професионалном спортском такмичењу води пословне књиге, саставља и подноси периодичне и годишње извештаје и извештаје о пословању у складу са одредбама закона којим се уређује рачуноводство привредних друштава. Такође, ревизија рачуноводствених исказа професионалних спортских удружења врши се у складу са одредбама закона којим се уређује рачуноводство привредних друштава.

За своје обавезе спортско удружење одговара целокупном својом имовином. Чланови спортског удружења и органа спортског удружења солидарно одговарају са спортским удружењем за обавезе спортског удружења ако поступају са имовином спортског удружења као да је у питању њихова имовина или злоупотребе спортско удружење као форму за незаконите или преварне сврхе. Чланови удружења не могу имовину спортског удружења да користе за нешто друго осим за остваривање његових статутарних циљева. Због тога, имовина спортског удружења не може се делити његовим члановима. Сав вишак прихода над расходима, остварен обављањем делатности спортског удружења мора се употребити искључиво за остваривање статутарних циљева спортског удружења. Изузетак важи једино за давање члановима пригодних примерених награда и накнада оправданих трошкова насталих остваривањем статутарних циљева спортског удружења (путни трошкови, дневнице, трошкови преноћишта и сл.), уговорене теретне обавезе и исплату зарада запослених.

С обзиром на непрофитни карактер спортског удружења, закон прописује да за случај престанка спортског удружења, као прималац његове имовине статутом се може одредити само домаћа непрофитна организација у области спорта. Ако се у тренутку престанка спортског удружења не може поступити на начин одређен законом и статутом за расподелу имовине, или ако је

Спортско удружење обавезно има и лице овлашћено за заступање спортског удружења (заступник), изабрано односно именовано на начин утврђен статутом. За заступника може бити одређено само пословно способно физичко лице. Он се стара и одговара за законитост рада спортског удружења, организује и води активности и пословање спортског удружења, брине се о уредном вођењу прописаних евиденција и пословних књига, спроводи одлуке органа спортског удружења и има у односу на запослене и радно ангажована лица у спортском удружењу положај пословног органа, ако законом или статутом није другачије одређено. Одредбе статута спортског удружења које ограничавају овлашћења заступника немају правно дејство према трећим лицима. Такође, правни послови које заступник закључи у име и за рачун спортског удружења обавезују спортско удружење и ако нису у оквиру циљева спортског удружења, осим ако спортско удружење докаже да је треће лице знало да је тај посао изван циљева спортског удружења или није могло да то не зна. Заступник спортског удружења је обавезан да информише органе спортског удружења о активностима и делатностима спортског удружења и његовом финансијском пословању. Уколико статутом одређен број чланова спортског удружења захтева, уз навођење разлога, добијање података о пословању удружења, заступник је обавезан да им такве информације саопшти најкасније у року од 15 дана од дана подношења захтева.

Спортско удружење са више од 20 чланова има надзорни одбор за контролу финансијског пословања спортског удружења и годишњег завршног рачуна. Спортско удружење може имати и ревизора са надзорним овлашћењима утврђеним у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија. Чланови органа спортског удружења, укључујући и заступника, дужни су да поступају савесно, пажљиво и лојално према спортском удружењу, да не користе спортско удружење за лично богаћење и личне потребе и интересе и да поштују друге дужности утврђене законом и општим актима спортског удружења. Чланови органа спортског удружења не могу директно или индиректно бити ангажовани у другој конкурентској спортској организацији. Сматраће се да лични интерес постоји ако је члан органа спортског удружења или члан његове породице: уговорна страна у правном послу са спортским удружењем; власник или на други начин у пословном односу са лицем из правног посла или радње које закључује уговор са спортским удружењем или које има финансијске интересе у том послу или радњи, по основу којих се разумно може очекивати да утичу на његово поступање супротно интересу спортског удружења; под контролним утицајем стране из правног посла или радње или лица које име финансијски интерес у правном послу или радњи, тако да се с обзиром на контролни утицај на члана органа спортског удружења основано може очекивати да утиче на његово поступање супротно интересу спортског удружења. Правни посао између заступника и спортског удружења може да се закључи по одобрењу управе спортског удружења или другог органа одређеног статутом. Повреда сукоба интереса и забране конкуренције даје спортском удружењу право на накнаду штете и право да се послови које изврши то лице за свој рачун признају као послови извршени за рачун спортског удружења. Чланови органа и заступник спортског удружења често су у прилици да својим одлукама не само располажу значајном имовином удружења (нпр. одлучивање о трансферима играча) него при том могу да одреде и даљу „спортску” судбину удружења. Имајући то у виду, закон прописује да чланови органа спортског удружења одговарају солидарно за штету коју својом одлуком проузрокују спортском удружењу, ако је та одлука донесена грубом непажњом или с намером да се штета проузрокује, осим ако су били против доношења штетне одлуке или су се уздржали од

нејасно чланство, његова структура и права која имају поједини чланови, закон прописује да је спортско удружење обавезно да води књигу чланова, укључујући и податке о њиховом праву управљања организацијом.

Полазећи од слободе удруживања, законом је утврђено да свако лице може под једнаким условима утврђеним статутом да постане члан спортског удружења. Подразумева се да сваки члан може и да иступи из чланства. Ипак, полазећи од природе спортских активности и потребе заштите регуларности такмичења, закон прописује да спортисти чланови спортског удружења имају право да у свако доба иступе из удружења, али се спортским правилима надлежног националног гранског спортског савеза може прописати да је иступање дозвољено само по истеку одређеног отказног рока, с тим да отказни рок у спортским гранама у којима правила предвиђају прелазни рок може да траје најдуже до почетка првог наредног прелазног рока, а у осталим спортским гранама највише шест месеци. Спортиста не може једнострано да иступи из спортског удружења ни у случају када се уговором обавезао да ће остати члан до одређеног рока, све док тај рок не истекне, осим ако је одлуком надлежног органа гранског савеза, суда или спортске арбитраже утврђено да је уговор раскинут кривицом спортске организације или да је ништав. У сваком случају, чланство у спортском удружењу не може се преносити нити наследити.

Члан спортског удружења може бити искључен из спортског удружења из разлога и по поступку утврђеном статутом. Члану спортског удружења могу се изрећи и дисциплинске санкције у складу са законом, спортским правилима и општим актима спортског удружења, с тим да му не може бити изречена казна за дисциплински прекршај за који није крив и који пре него што је учињен није био општим актом спортског удружења одређен као прекршај и за који на исти начин није била прописана казна, ако законом није другачије одређено. У сваком случају, општим актима спортског удружења мора бити обезбеђено право на жалбу на одлуку органа удружења којом је одлучивано о правима и обавезама чланова удружења.

- 8) Упоредноправна решења која подстичу арбитражно решавање спорова у области спорта, правила међународних спортских савеза која забрањују чланицама да воде судске спорове под претњом забране наступа на међународним такмичењима, пракса националних савеза у области спорта (у скоро свим републичким гранским савезима постоје интерне арбитраже), сложеност и специфичност односа у спорту који често рађају разне спорове, неупоредивост проблема који постоје у спорту са проблемима унутрашњих односа код удружења грађана у другим областима, значајне имовинске вредности које су ангажоване у спорту, друштвени значај спорта и бројност удружења и ангажованих људи у области спорта стварају потребу да се арбитражни начин решавања спорова у области спорта (који постоји у пракси) јасно правно артикулише и каналише у правне оквире који су већ јасно дефинисани у нашем правном систему. Предложеним решењем се, с једне стране, прихватају специфичности спорова који настају у области спорта и уважава потреба да се они аутономно регулишу а, с друге стране, постављају се јасни правни оквири за такав начин решавања спорова. Према Нацрту закончланови спортског удружења и спортско удружење могу се споразумети да решавање спора о правима којима слободно располажу, осим спорова за која је одређена искључива надлежност суда повере *ad hoc* спортском арбитражном суду или Сталном спортском суду при Олимпијском комитету Србије, за олимпијске и параолимпијске спортове или Сталном спортском суду при Спортском савезу Србије за неолимпијске спорове. Спор може бити предмет међународне спортске арбитраже у случајевима утврђеним спортским правилима надлежног међународног спортског савеза. Предложено решење је усклађено са Законом о арбитражи који предвиђа да се Спортски арбитражни суд образује у

- 3) обезбеђен одговарајући простор, односно спортске објекте и спортску опрему;
- 4) одговарајућу унутрашњу организацију и финансијска средства, ако учествује у спортским такмичењима.

Министар ближе уређује услове а испуњеност услова проверава спортски инспектор у поступку редовног инспекцијског надзора.

СПОРТСКО УДРУЖЕЊЕ (чл. 34-93)

Најчешћи и најважнији организациони облик у спорту – спортска организација као удружење, одређена је као добровољна непрофитна организација заснована на слободи удруживања више физичких и/или правних лица, организована на основу статута и основана ради остваривања заједничког циља из области спорта.

Основна решења су:

- 1) Нацрт закона у потпуности регулише правни положај спортске организације као удружења (спортских удружења) од оснивања, назива, седишта, чланства, органа, имовине, престанка до решавања спорова унутар удружења.
- 2) Важећим Законом о спорту прописани су услови за обављање спортских активности само када су у питању спортске организације као предузећа. Такво решење показало се у пракси као неодговарајуће: њиме се уводи неравноправност између спортских организација која не постоји у другим питањима; крајње либерална правила у погледу оснивања спортске организације као удружења омогућавају постојање спортских организација "на папиру" уколико се и од спортских удружења не захтевају одређени услови за обављање спортске активности; спортску организацију као удружење могу да оснују и лица која нису спортисти, али да би нека организација могла да се сматра спортском организацијом и да обавља спортске активности она мора да има учлањене, односно ангажоване спортисте, што постојећа решења Закона о спорту не обезбеђују у довољној мери. Предложеним решењем одређене услове да би могле да обављају спортске активности, у погледу простора, опреме и стручних кадрова, а спортске организације које учествују на спортским такмичењима и одређене организационе и финансијске услове.
- 3) Спортско удружење могу основати најмање три оснивача. Оснивач спортског удружења може бити потпуно пословно способно физичко лице или правно лице. У односу на важећи закон, значајна новина је то што се допушта да и правна лица могу да буду оснивачи удружења. У упоредном праву се иначе и сматра да је нерационално искључивати правна лица из оснивања удружења када она могу и те како помоћи друштву у остваривању друштвено-корисних непрофитабилних циљева, а суштински иза правних лица увек стоје одређена физичка лица. Када се као оснивач удружења директно појављује одређено правно лице као оснивач се посредно појављује и физичко лице које је власник тог правног лица. Наведени разлози су актуелни и за стање спорта и у нашој земљи, посебно када се имају у виду велики проблеми у финансирању спортских активности. Томе треба додати и чињеницу да је пре доношења Закона о спорту огроман број правних лица био оснивач разних спортских организација и да је тренутно решење из Закона о спорту онемогућило та правна лица да задрже свој ранији однос са спортским организацијама чији су били оснивачи, што је опет довело до великих тешкоћа у функционисању бројних спортских организација у Републици;
- 4) Нацртом закона утврђује се либералан и једноставан систем оснивања спортског удружења. Спортско удружење се оснива усвајањем и

спортиста одлази и спортске организације у коју прелази о износу и плаћању уговорене накнаде за трансфер не сме утицати на професионалне спортске активности спортисте и право наступа за спортску организацију у коју је прешао. Кршење забране дискриминације даје оштећеном спортисти право на накнаду претрпљене штете;

- 4) Како би се спречила досадашња пракса постојања „тајних уговора” између спортисте и спортске организације, закон прописује да се уговор између спортисте и спортске организације закључује у писменој форми и региструје код надлежног националног гранског спортског савеза. Уговор између спортисте и спортске организације потписују спортиста и лице овлашћено за заступање спортске организације, а у случају да је спортиста малолетно лице без пословне способности, уговор потписују и његови родитељи, старалац или усвојилац. Професионални спортиста закључује са спортском организацијом уговор о раду, у складу са законом.
- 5) У складу са важећим законодавством у области пензијског и инвалидског осигурања, Нацрт закона предвиђа могућност да спортисти аматери који нису обавезно осигурани у смислу закона којим је уређено пензијско и инвалидско осигурање, могу се укључити у обавезно осигурање под условима, у обиму и на начин предвиђен тим законом. Средства за пензијско и инвалидско осигурање спортисте могу обезбедити и спортске организације и друга правна лица, делимично или у целини. Оваквом могућношћу престали су и разлози да се утврђује посебан режим за спортисте који би се професионално бавили спортом као самосталним занимањем, како је то било прописано важећим законом. Имајући у виду и потребу очувања организационе структуре одређене спортске гране, закон прописује да се врхунски спортиста може професионално бавити спортским активностима у индивидуалним спортовима и као делатношћу приватног предузетништва (самостални професионални спортиста). За обављање такве делатности није потребан посебан простор, опрема и кадрови. Спортиста аматер може бити и здравствено осигуран, и то у обиму и на начин утврђен законом за осигуранике који самостално обављају делатност. Обавезе по основу здравственог осигурања могу преузети спортске организације или друга правна лица, а основица и стопа доприноса за здравствено осигурање утврђује се у складу са законом;
- 6) Полазећи од низа немилих догађаја када је на домаћим спортским приредбама „настрадао” спортиста услед здравствених проблема, укључујући и смртне случајеве, и праксе да здравствене прегледе врше лекари који нису довољно едуковани за медицину спорта, закон прописује да спортиста такмичар може учествовати на такмичењу ако је најмање два пута годишње, утврђена његова здравствена способност. Општу и посебну здравствену способност спортисте утврђује лекар специјалиста медицине спорта или, у изузетном случају, лекар друге специјалности уколико у седишту спортске организације чији је спортиста члан нема регистрованог лекара специјалисте медицине спорта, према условима и критеријумима које утврђује министар надлежан за здравље уз претходно прибављено мишљење министра надлежног за спорт, а за учеснике школских такмичења лекар специјалиста медицине спорта, сем ако у седишту школе нема таквог регистрованог лекара када ове прегледе обавља лекар педијатар или изабрани лекар специјалиста опште медицине. Предвиђа се ослобађање плаћања трошкова прегледа деце до 15 година старости чији је преглед обухваћен обавезним здравственим осигурањем.

1. ФИЗИЧКА ЛИЦА У СИСТЕМУ СПОРТА (чл. 8-31)

У овом делу Нацрта закона посебна пажња посвећена је уређивању права и обавеза спортиста аматера и спортиста професионалаца (чл. 8 – 23).

Најважнија решења су следећа:

- 1) Спортиста може да се бави спортским активностима самостално или у оквиру организација у области спорта, и то било као аматер или као професионалац.
- 2) Права, обавезе и одговорности спортиста аматера уређују се законом, спортским правилима надлежног гранског спортског савеза и општим актима спортске организације, а са спортистима такмичара аматерима којима се обезбеђује новчана накнада за бављење спортом и уговором између спортисте и спортске организације (уговор о стипендирању малолетног спортисте за спортско усавршавање и уговор о бављењу спортом). Права, обавезе и одговорности професионалних спортиста уређује се законом, спортским правилима надлежног гранског спортског савеза, колективним уговором или правилником о раду и уговором о раду између спортисте и спортске организације. С обзиром да је у постојећој пракси главни проблем у вези са закључењем колективних уговора у професионалном спорту питање ко ће закључивати колективне уговоре на страни спортских организација као послодаваца, законом се предвиђа да посебни колективни уговор закључују репрезентативни синдикат и одговарајућа репрезентативна удружења за спортску делатност, у складу са законом;
- 3) Полазећи од потребе заштите спортиста од сваког вида искоришћавања и чињенице да су они по правилу много слабија страна у односу на спортске организације, као и од судске праксе Европског суда правде Европске уније (посебно у чувеном случају „Босман“) и упоредноправне судске праксе у погледу заштите права спортиста, Нацртом закона је забрањена свака непосредна и посредна дискриминација спортиста у обављању спортских активности, с обзиром на неко лично својство, пол, статус, опредељење или уверење, укључујући и дискриминацију професионалних спортиста и спортиста који желе то да постану, у погледу запошљавања, зараде или услова рада, осим када се прављење разлике, односно стављање спортисте у неповољнији положај у односу на друге спортисте у истој или сличној ситуацији темељи на самој природи или стварним и одлучујућим условима обављања одређене спортске активности и да су циљеви који се тиме желе постићи оправдани. Ништаве су одредбе уговора између спортисте и спортске организације, спортских правила и општих аката спортске организације којима се утврђује дискриминација спортисте. Спортисти који нема пуноважно закључен уговор са одређеном спортском организацијом, или је такав уговор споразумно раскинут, не може бити спортским правилима ускраћено право закључења уговора о раду са другом спортском организацијом, односно прелазак у другу спортску организацију и наступања за њу на спортским такмичењима, плаћањем накнаде спортској организације из које одлази од стране спортске организације у коју прелази (накнада за трансфер и сл.). Допуштање такве праксе значило би допуштање кршења Повељом о људским и мањинским правима и грађанским слободама зајамченог права на рад и слободан избор рада, пошто би „слободни“ спортиста који жели да заснује радни однос са другом спортском организацијом морао претходно да нађе спортску организацију која је спремна да за њега плати „накнаду за трансфер“. Коначно, у случају споразумног раскида уговора између спортисте и спортске организације, спор између спортске организације из које

11. подстичу комбиновану јавну и приватну финансијску подршку спорту, укључујући и сопствене приходе спортског сектора у циљу стицања средстава потребних његовом даљем развоју.

Улога јавних власти је првенствено комплементарна активностима спортског покрета. Зато је блиска сарадња са невладиним спортским организацијама од суштинског значаја за остваривање циљева Европске спортске повеље. Јавне власти треба да обезбеде аутономију спортског покрета, пошто су активности јавних власти само допуна делатности спортских организација. У том циљу треба подржати и развој духа добровољности (волонтеризма) и покретљивости у спорту.

ОСНОВНА НАЧЕЛА НА КОЈИМА СЕ НАЦРТ ЗАКОНА ЗАСНИВА

1. Начело слободног бављења спортом

Концепција Нацрта закона заснива се на слободном бављењу спортским активностима и једнакој доступности тих активности свим грађанима без икакве дискриминације. Полазећи од уставне гаранције слободе удруживања, приватног предузетништва и равноправности свих облика својине, Нацртом закона је прихваћен најшири могући оквир за слободно организовање унутар спорта. Спортисти се могу бавити спортом и аматерски и професионално, а спортске организације могу бирати правни и организациони облик (удружење, привредна друштва). Одређена ограничења постоје само у области професионалног спорта. Уважавајући особености спорта и спортских делатности, Нацрт закона регулише одређена специфична питања важна за област спорта на посебан начин у односу на решења која постоје у „општим” законима, у складу са упоредно-правним искуствима.

2. Начело заштите здравља спортисте

Нацртом закона предвиђена је обавезна здравствена контрола спортиста, забрана приморавања спортиста да тренирају и такмиче се када те активности могу да угрозе или погоршају његово здравствено стање, као и забрана употребе свих врста допинга. Такође, предвиђена је могућност здравственог осигурања за спортисте аматере који то право не остварују по другом основу.

3. Начело стручности

Бављење спортским активностима поред позитивног утицаја на организам лица које се бави спортом, садржи и одређен ризик по здравље учесника. Због тога, стручни рад у спорту, односно вођење спортских активности може да изводи само квалификовани (школовани или оспособљени) кадар.

4. Начело наменског коришћења спортских објеката

С обзиром на чињеницу да су спортски објекти најскупљи ресурс у области спорта и незаменљив услов за бављење спортом и развој спорта, Нацртом закона је, у суштини, забрањена промена намене спортског објекта обухваћеног неким урбанистичким планом, осим изузетно под кумулативно прописаним условима (да је на други одговарајући начин обезбеђено обављање спортских активности на подручју на којем се налази објекат, да више не постоји потреба за конкретним објектом и да је промена намене у јавном интересу у битно већој мери него што је одржавање намене објекта) и уз сагласност Министарства.

5. Начело транспарентног и наменског коришћења средстава из јавних прихода

Имајући у виду да су средства која се обезбеђују у буџетима свих носилаца јавне власти недовољна за задовољавање свих потреба у области спорта од општег интереса, као и то да су то средства пореских обвезника која се морају наменски и одговорно

2. Дефинисање пирамидалне структуре спорта, како на државном тако и невладиној нивоу, са јасним дефинисањем надлежности, права, обавеза и одговорности у зависности од одговарајућег нивоа (држава, покрајина, град, град Београд, општина – национални савез, спортска друштва, спортска удружења).
3. Стварање основа за доношење и имплементацију дугорочне Националне стратегије за развој спорта.
4. Афирмација аутономије спортских савеза у регулисању унутрашњих односа.
5. Унапређење стручног рада у спорту.
6. Стварање оквира за повећање обухвата бављења спортом деце, младих, жена, старих, хендикепираних, на радном месту.
7. Подршка и подстицање бављења спортом на вишим нивоима (врхунски спорт), уз дефинисање приоритета.
8. Обезбеђење планирања изградње потребних спортских објеката и заштита намене постојећих спортских објеката.
9. Унапређење здравствене заштите спортиста.
10. Дефинисање основних права и обавеза спортиста и афирмација положаја врхунских спортиста.
11. Установљење система праћења стања у спорту и информационог система спорта у Републици Србији.
12. Дефинисање услова за обављање спортских активности и делатности, њихово разграничење у зависности од врсте активности и делатности и од тога да ли је у питању професионални или аматерски, односно масовни спорт.
13. Дефинисање конзистентног и транспарентног система финансирања спорта из јавних прихода (буџет) са различитих нивоа јавних власти. Контрола трошења добијених средстава.
14. Развој и унапређење школског спорта и установљење функционалног система школских спортских такмичења.
15. Формирање Националног савета за спречавање насиља и недоличног понашања у спорту.
16. Спречавање негативних појава у спорту.
17. Дефинисање оквира за организовање спортских такмичења, посебно за организовање великих међународних спортских такмичења на територији Републике Србије.
18. Децентрализација појединих државних функција у области спорта.
19. Остварење надзора над обављањем спортских активности и делатности.

Остваривање спортских активности и спортски делатности, као и улога свих носилаца јавне власти морају да буду у складу са ратификованим конвенцијама у области спорта, Европским кодексом спортске етике, Европском спортском повељом, Европском повељом спорта за све и Европском урбаном повељом Савета Европе.

Европска повеља спорта за све дефинисана је на Конференцији европских министара спорта одржаној у Бриселу 20. марта 1975. године, а званично је усвојена и објављена 24. септембра 1976. године. За Савет Европе ова два датума представљају камен темељац, јер је усвајањем Повеље Савет Европе начелно признао значај и вредности спорта и створио основ за дефинисање заједничке европске политике у тој области. Европска повеља спорта за све послужила је као основа за доношење 1992. године Европске спортске повеље и Европског кодекса спортске етике, који су ревидирани 2001. године (проширење забрана и на сексуална искоришћавања и злоупотребе, посебно деце, младих и жена). Европска спортска повеља представља основни документ Савета Европе за вођење спортске политике. У њој је изражена сагласност европских држава о заједничком европском оквиру за развој спорта, заснованом на идејама плуралистичке демократије, владавине права и људским правима, као и етичким принципима постављеним у Кодексу спортске етике. Циљ Европске спортске